

København 31. august 2004

Til:

DMU
Afdeling for systemanalyse
Att: Lene Olsen

Emne:

Nepenthes' bemærkninger til den kommenterede indholdsfortegnelse for Miljøtilstandsrapporten 2005.

Kontaktperson:

Tove Maria Ryding
Hammelstrupvej 31, 1. mf.
2450 Kbh. SV
Telefon: 32 58 59 30 / 28 78 08 83
E-mail: TR@Nepenthes.dk

Nepenthes værdsætter muligheden for at kommentere på indholdet i Miljøtilstandsrapporten 2005.

Til rapporten har Nepenthes følgende kommentarer:

2.3 Luftforurening i regionalt perspektiv.

Nepenthes værdsætter, at luftforureningens indvirken på de danske skove belyses under dette punkt.

2.4 Drivhuseffekt og globale aspekter af luftforurening

Nepenthes foreslår, at vurderingen af klimaforandringernes indvirken på danske økosystemer, flora og fauna sammenholdes med den europæiske målsætning om, at tabet af biodiversitet skal standses inden udgangen af 2010. Således vil det være ønskeligt at få belyst omfanget og effekten af de tiltag, der i øjeblikket gennemføres for at imødekomme den globale opvarmnings effekt på dansk natur, samt en vurdering af hvorvidt dette vil være tilstrækkeligt til at sikre en bevaring af den danske biodiversitet.

3.1 Vandressourcen, drikkevand og grundvand

Nepenthes vil opfordre til, at effekten på grundvandsressourcen af de forskellige former for skovbrug og skovrejsning, herunder valg af træsort, belyses under dette afsnit.

4.1. Arealanvendelsen i Danmark

Nepenthes mener, det er afgørende for dannelsen af et fornuftigt billede af arealanvendelsen indenfor skovbrug, at de skovbevoksede arealer inddrages i arealer med henholdsvis hjemmehørende og ikke-hjemmehørende arter. For at belyse træarts-diversiteten i de danske skove kan man desuden udregne, hvor stor en del af arealet med hjemmehørende træarter der udgøres af henholdsvis bøg, eg, ask, skovfyr og øvrige træsorter.

Desuden vil det være en stor fordel at inddrage, hvor stor en andel af arealanvendelsen der udgøres af henholdsvis intensivt drevet og ekstensivt drevet skov.

Det bør også belyses, hvor stort areal skov der er lagt ud som urørt skov i løbet af perioden.

4.2. Danmarks natur

I forbindelse med omtale af naturtypernes udbredelse bør det understreges, at det grundet den manglende naturskowsregistrering ikke er muligt at opgive arealet eller antallet af danske biologisk værdifulde skove. Dog er der grund til at frygte, at arealet af biologisk værdifuld skov er så lavt som aldrig før og fortsat aftagende. I den forbindelse vil det være passende at nævne, at skov oprindeligt var Danmarks mest udbredte naturtype.

I forbindelse med gennemgangen af den opdaterede rødliste over særlig truede arter bør de arter, som er knyttede til skov, behandles som en separat gruppe. Ydermere bør det præciseres, hvor stor en del af denne gruppe der vurderes at være knyttet til gammel skov.

Nepenthes værdsætter, at 2010-målet om bevarelse af den biologiske mangfoldighed beskrives. I den forbindelse bør The Message from Malahide inddrages. Dette dokument er udarbejdet af repræsentanter for regeringer og ikke governmentale organisationer i Europa og giver en vurdering af, hvad det vil kræve at opfylde 2010-målet. (dokumentet kan findes på den danske Clearing House Mechanism-hjemmeside: www.dk-chm.dk under "CBD på europæisk niveau", under "CBD i EU" under "The Malahide Message 2004".)

Nepenthes foreslår, at det vurderes, i hvor høj grad danske biologisk værdifulde skove i og udenfor Natura 2000-områder i dag er beskyttede af dansk lovgivning, samt hvorvidt det vil være muligt at bevare den danske biologiske mangfoldighed uden at udvide den lovgivningsmæssige beskyttelse.

Nepenthes støtter en gennemgang af planerne for oprettelse af danske nationalparker og mener især, det er vigtigt at planerne belyses fra en international vinkel, herunder at forholdet til IUCN's kategorier for beskyttede områder behandles. Nepenthes støtter desuden, at parkernes bidrag til bevarelse og udvikling af den danske natur belyses.

4.4 Pesticider – forbrug, forekomst og effekter

Under dette afsnit bør anvendelse af pesticider i skovbruget omtales.

5. Miljø og sundhed

Under dette afsnit kan rapporten 'Holdninger og ønsker til Danmarks natur' (Berit Kaae, Lene Møller Madsen, Skov & Landskab 2003) med fordel inddrages.

6.2 Danmark som foregangsland?

I forbindelse med omtale af Danmarks indsats på naturområdet i forhold til andre lande er det meget relevant at inddrage etablering af store sammenhængende naturområder samt genudsætning af store pattedyr i Europa. Som eksempel kan inddrages de områder, der omtales i rapporten: 'Nepenthes - Studietur til Holland og Tyskland 2002' (af Martin Schneekloth og Thomas Lisborg, Nepenthes, 2002. Rapporten kan findes på www.Nepenthes.dk (rapporten ligger i øjeblikket under afdelingen "debat og publikationer", men da siden er under ombygning vil rapporten fremover komme til at ligge under afdelingen "Pressecenter").

Under dette afsnit vil Nepenthes desuden foreslå, at man udfører en sammenligning af den procentvise fordeling af hjemmehørende og ikke-hjemmehørende træarter i skovene i Danmark og andre Europæiske lande, eksempelvis Sverige og Tyskland. Denne fordeling har stor betydning for biodiversiteten, da hjemmehørende træarter generelt har en større biodiversitet knyttet til sig i forhold til eksotiske arter. Forekomsten af ikke-hjemmehørende arter har desuden afgørende betydning for, hvor stor risiko der er, for at invasive træsorter spreder sig ud i naturen.

6.3 Danskernes forbrug / import / aktiviteter og påvirkning udenfor landets grænser

Nepenthes værdsætter, at import af tropisk træ behandles under dette punkt. Det vil i den forbindelse være oplagt at nævne de store mængder af illegalt træ, der importeres til Europa fra både tropiske lande og Rusland. Forslag til kilder til vurdering af omfanget af illegal handel med træ: OECD Environmental Outlook (2001), World Bank Forest Sector Review (1999), World Bank Revised Forest Strategy (2002).

Desuden vil det være oplagt at omtale det offentlige brug af tropisk træ til havnebyggeri samt den af miljøministeren udsendte vejledning om indkøb af tropisk træ. Om dette har Nepenthes skrevet rapporten 'Danske kommuners anvendelse af tropisk træ i forbindelse med havnebyggerier' (af Steffen Thomsen, Jakob Futtrup og Karoline Nolsø Aaen, Nepenthes, 2004. Rapporten kan findes på www.Nepenthes.dk under "nyheder". Da siden er under ombygning, vil rapporten fremover komme til at ligge under afdelingen "Pressecenter").

6.4 Dansk ansvar for den globale natur og miljøtilstand

I dette afsnit bør inddrages Danidas evaluering af den danske miljøbistand i Sydøstasien ('Evaluering. Dansk miljøbistand i Sydøstasien. Et sammendrag'. Danida, Udenrigsministeriet. Udgivet 31.03.2004.)

7. Prioritering af miljøindsatsen

Det er vigtigt for Nepenthes, at værdien af natur og biodiversitet behandles fyldestgørende. En sådan værdi er vanskelig at opgøre, men bør under alle omstændigheder omfatte biodiversitetens eksistensværdi. Et meget anerkendt eksempel på beregning af værdien af biodiversitet er rapporten "Cost-Benefit analyse af Skjern-Å-projektet" (Alex Dubgaard, Mikkel F. Kallesøe, Mads L. Petersen, Jacob Ladenburg, Institut for økonomi, skov og landskab, 2002). Denne rapport bør inddrages i miljøtilstandsrapportens kapitel 7.

Ligeledes er det vigtigt, at befolkningens anvendelse af og bekymring for den danske natur behandles fyldestgørende. Med dette formål kan rapporterne 'Børn og Natur' (Danmarks Naturfredningsforening, juni 2004) og 'Holdninger og ønsker til Danmarks natur' (Berit Kaae, Lene Møller Madsen, Skov & Landskab 2003) inddrages i undersøgelsen.

Ligesom de udgifter, der er forbundet med at have en miljøpolitik, beregnes, bør omkostningerne ved ikke at have en miljøpolitik vurderes. Således bør problematikken omkring ikke-reguleret forbrug af miljøgoder, som ikke har en markedspris, berøres. I den forbindelse vil det være oplagt at omtale de samfundsmæssige omkostninger, herunder tab af biodiversitet som følge af forurening, der er forbundet med den høje landbrugsaktivitet i Danmark.

Endelig er det vigtigt, at det i beregningerne og prioriteringerne i kapitel 7 indgår, at Danmark skal opfylde sine internationale forpligtelser, herunder standse tabet af biodiversitet inden udgangen af 2010. Alternativt skal de politiske og økonomiske konsekvenser ved et eventuelt brud på Danmarks internationale forpligtelser indregnes i prioriteringen.

Skulle nogle af de tænkte scenarier indebære et brud på et eller flere af EU's direktiver, f.eks. habitatdirektivet eller EU's vandrammedirektiv, bør de sagsomkostninger, der er forbundet med dette, indregnes. Enhver prioritering, der ikke indregner konsekvenserne ved brud på internationale forpligtelser, vil være så hypotetisk, at den i praksis vil være ubrugelig.

Deloitte har udgivet en rapport, der bl.a. omhandler nogle af de udgifter, som vil være forbundet med opfyldelse af Danmarks internationale forpligtelser. Denne rapport, "Offentligt forbrug på miljøområdet. En budgetanalyse for naturbeskyttelse, grundvandsbeskyttelse og kemikaliekontrol" (Deloitte, april 2004) kan med stor fordel inddrages i analysen.

Med venlig hilsen

Tove Maria Ryding
Nepenthes